

Ankstyvoji pagalba

Kas yra ankstyvoji pagalba ir kam ji skirta?

Ankstyvoji pagalba skirta žmogui, kuris:

- turi aiškių negalios požymių,

Aiškūs negalios požymiai

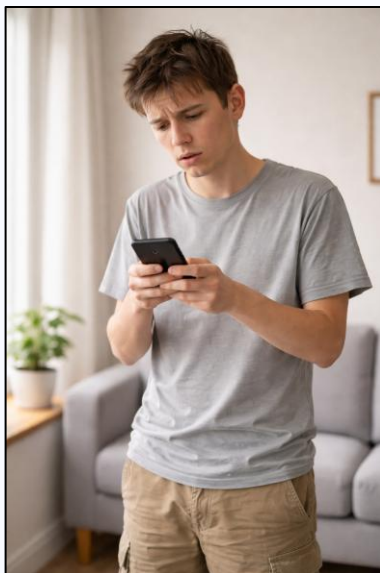
yra aiškūs ženklai,

kad žmogui sunkiau kažką daryti.

Pavyzdžiui, žmogui sunku:

- judėti,
- kalbėti,
- nuolat reikalinga pagalba suprasti informaciją.

- dar nenustatytas dalyvumo ar neįgalumo lygis.

Dalyvumo lygis parodo, kiek ir kokios

pagalbos žmogui reikia

dalyvaujant veiklose ir kasdieniame gyvenime.

Pavyzdžiui, dienos centre.

Dalyvumo lygį gali turėti žmogus,

kuriam yra 18 ar daugiau metų.

Neįgalumo lygis parodo,

kokio sunkumo negalią turi vaikas.

Vaikui iki 18 metų gali būti nustatyta

lengva, vidutinė ar sunki negalia.

Kokią pagalbą gauna žmogus ir jo šeima?

Žmogus ir jo šeima gali gauti:

- informaciją ir konsultaciją,
- emocinę ir psichologinę pagalbą,
- atstovavimo pagalbą.

Informacija ir konsultacija yra tada, kai žmogus sužino:

- kokią pagalbą jis gali gauti,
- kur jam reikia kreiptis,
- ką jam reikia daryti toliau.

Žmogus gali pasikalbėti su **specialistu**.

Specialistas yra žmogus, kuris žino daug informacijos.

Specialistas:

- aiškiai atsako į klausimus,
- pasako, ką žmogui reikia daryti toliau.

Žmogus ir jo šeima gali gauti
emocinę ir psichologinę pagalbą.

Tai pagalba,
kai žmogus dėl galimos negalios
patiria sunkių emocijų
ir nesupranta, kodėl.

Ši pagalba reikalinga, kai:

- kai žmogus labai liūdi ir bijo
dėl galimos negalios,
- žmogus labai jaudinasi
ir negali nusiraminti.

Specialistas išklauso ir pataria.
Po konsultacijos žmogus jaučiasi ramiau.

Žmogus ir jo šeima gali gauti atstovavimo pagalbą.

Atstovavimas yra specialisto pagalba.

Pavyzdžiui, žmogui ar jo artimiesiems reikia pagalbos užpildyti klausimyną dėl negalios nustatymo.

Tai yra klausimai, į kuriuos reikia atsakyti.

Specialistas gali padėti žmogui ar jo artimiesiems pildyti dokumentus dėl negalios nustatymo.

Kiek laiko galima gauti ankstyvąją pagalbą?

Ankstyvąją pagalbą galima gauti:

- **6 mėnesius** iki dalyvumo ar neįgalumo lygio nustatymo. Tai reiškia, kad pagalbą galima gauti 1, 2, 3, 4, 5, 6 mėnesius.
- **12 mėnesių** po dalyvumo ar neįgalumo lygio nustatymo. Tai reiškia, kad pagalbą galima gauti 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 mėnesių.
- pagal žmogaus **poreikį**.

Poreikis yra tai,

ko ir kiek žmogui reikia.

Pavyzdžiui, kiek laiko reikės konsultacijų.

Žmogus gali gauti 2 ar daugiau pagalbos paslaugų.

Pavyzdžiui, gali gauti 4 pagalbos paslaugas.

Pagalba yra **nemokama**.

Tai reiškia, kad žmogui

nereikia mokėti pinigų už pagalbą.

Kas teikia ankstyvąją pagalbą?

Ankstyvąją pagalbą teikia **organizacijos.**

Organizacijos padeda:

- žmogui,
- žmogaus šeimos nariams.

Organizacijose dirba specialistai, kurie gali padėti žmogui ir šeimos nariams.

Kaip gauti ankstyvąją pagalbą?

1. Jei žmogui reikia ankstyvosios pagalbos, žmogus arba jo šeimos narys turi kreiptis į organizaciją.

Pavyzdžiui:

- paskambina telefonu,
- parašo elektroninį laišką.

2. Tada žmogus turi pasikalbėti su organizacijos specialistu.

Pavyzdžiui:

- žmogus pasako, kas jam sunku dėl galimos negalios,
- specialistas užduoda klausimus,
- žmogus ir specialistas nusprendžia, kokios pagalbos reikia.

3. Specialistas pradeda organizuoti pagalbą.

Pavyzdžiui, specialistas:

- išklauso žmogų,
- atsako į klausimus.

Toliau yra organizacijos,
kurios teikia ankstyvąją pagalbą.

Lietuvos autizmo asociacija

Lietaus vaikai

Ši organizacija padeda:

- o žmonėms, kurie turi autizmo spektro sutrikimų požymių.

Pavyzdžiui, vaikui su įtariamu autizmo spektro sutrikimu gali būti sunku:

- kalbėti,
- suprasti kitus žmones.

- o žmonėms, kurie turi raidos sutrikimų požymių.

Pavyzdžiui, vaikui su galimu raidos sutrikimu gali būti sunku mokytis.

Jei norite gauti pagalbą, galite:

- paskambinti telefonu
0 611 21 811
- parašyti elektroninį laišką.
Elektroninį laišką siųsti adresu
info@lietausvaikai.lt

Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija Viltis

Ši organizacija padeda žmonėms, kurie turi intelekto sutrikimų požymių.

Žmogus su intelekto negalia

yra žmogus, kuriam:

- nuolat sunku suprasti sudėtingą informaciją,
- gali būti sunku išreikšti savo emocijas.

Pavyzdžiui, žmogui su intelekto negalios požymiais gali būti sunku:

- suprasti informaciją,
- vienam nueiti į parduotuvę.

Jei norite gauti pagalbą, galite:

- paskambinti telefonu
0 602 79 545
- parašyti elektroninį laišką.
Elektroninį laišką siųsti adresu
ramune@viltis.lt

Lietuvos šeimų, auginančių kurčius ir neprigirdinčius vaikus, bendrija Pagava

Ši organizacija padeda žmonėms,
kurie sunkiai girdi arba negirdi.

Pavyzdžiui,

vaikas negirdi garsų.

Vaikui reikia vertimo į **gestų kalbą**.

Gestų kalba yra kalba be garso.

Žmonės kalba rankų judesiais.

Rankų judesiai reiškia žodžius.

Jei norite gauti pagalbą, galite:

- paskambinti telefonu
0 676 72 299
- parašyti elektroninį laišką.
Elektroninį laišką siųsti adresu
pagava@pagava.lt

Klubas Diabeto IQ

Ši organizacija padeda žmonėms,
kuriems gali būti **diabetas**.

Diabetas yra liga,
kai žmogaus organizme būna
per daug arba per mažai cukraus.

Pavyzdžiui,
žmogus, kuris serga diabetu,
gali jaustis silpnai arba pavargęs.

Kad taip nebūtų,
žmogui svarbu:

- laiku valgyti,
- vartoti vaistus,
- stebėti, kaip jis jaučiasi.

Jei norite gauti pagalbą, galite:

- paskambinti telefonu
0 616 47 125
- parašyti elektroninį laišką.
Elektroninį laišką siųsti adresu
sigita@dia-iq.lt

Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija

Ši organizacija padeda žmonėms, kurie turi psichosocialinės negalios požymių.

Žmonės su psichosocialine negalia

yra žmonės:

- kuriems gali būti sunku bendrauti,
- kurie nuolat nerimauja ar bijo,
- kuriems gali būti sunku susikaupti,
- kuriems gali būti sunku atpažinti savo ar kitų žmonių jausmus.

Pavyzdžiui,
žmogus bijo bendrauti
su kitais žmonėmis.

Jei norite gauti pagalbą, galite:

- paskambinti telefonu
0 652 01 031
- parašyti elektroninį laišką.
Elektroninį laišką siųsti adresu
linas@lspzgb.lt

Dirbančių neįgaliųjų asociacija

Ši organizacija padeda žmonėms, kurie turi fizinę negalią ir kuriems sunku judėti.

Organizacija taip pat padeda šeimoms, kurios augina vaikus su autizmo spektro sutrikimu.

Organizacija suburia žmones, kurie nori dirbti.

Pavyzdžiui:

- žmonės susitinka,
- kalba apie savo darbą,
- padrašina vieni kitus.

Jei norite gauti pagalbą, galite:

- paskambinti telefonu
0 692 15 373
- parašyti elektroninį laišką.
Elektroninį laišką siųsti adresu
info@vaikystesspektras.lt

Huntingtono ligos asociacija

Ši organizacija padeda žmonėms,
kurie serga Huntingtono liga,
ir jų artimiesiems.

Žmogui su huntingtono liga:

- gali drebėti rankos.
- gali būti sunku susikaupti.
- gali būti sunku atlikti kasdienes darbus.

Jei norite gauti pagalbą, galite:

- paskambinti telefonu
0 690 25 819
- parašyti elektroninį laišką.
Elektroninį laišką siųsti adresu
hdasociacija@gmail.com

Svarbu atsiminti

Ankstyvoji pagalba padeda žmogui ir jo šeimai nelikti vieniems, kai prasideda liga.

Ankstyvoji pagalba yra **nemokama**.

Jeigu jums pasidarė sunku, galite kreiptis pagalbos.

Tekstą lengvai suprantama kalba rengė Vilma Stakionienė.

Tekstą redagavo Laura Mikelevičiūtė.

Tekstą lengvai suprantama kalba vertino Lina Naujokaitė, Lina Raugalaitė, Renata Raugalaitė, Indrė Jurgėlėnaitė.

Teksto vertinimą koordinavo Eglė Paulauskienė.

Iliustracijų šaltiniai:

- <https://www.pexels.com/>
- <https://www.freepik.com/>
- Dalis iliustracijų sukurta autorės, naudojant dirbtinio intelekto įrankius.
- Logotipai paimti iš viešai prieinamų šaltinių internete ir naudojami tik informavimo tikslais.

© European Easy-to-Read Logo: Inclusion Europe. Europos lengvai suprantamos kalbos simbolis. Daugiau informacijos rasite čia:

www.inclusion-europe.eu/easy-to-read

Tekstas parengtas įgyvendinant projektą „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės, Vidurio ir Vakarų Lietuvos regione“ (Nr. 07-018-P-0001). Projektą bendrai finansuoja Europos Sąjunga.

Projekto vykdytojas – Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

**ASMENS SU NEGALIA TEISIŲ
APSAUGOS AGENTŪRA**
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS
APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**